

Det dynamiske vandløb

Danmark er et udpræget lavland med en undergrund, som næsten udelukkende består af sand, grus og ler iblandet organisk materiale. Derfor ser vandløbene i Danmark anderledes ud, end vandløb i lande med en helt anden undergrund.

Trods de små højdeforskelle har de fleste danske vandløb - før mennesket blandede sig - gennem tiderne udviklet et meget snoet forløb.

Vandløbet er et dynamisk system, som hele tiden er i bevægelse. I ydersiden af vandløbets sving graver det strømmende vand konstant materiale af brinken, og i indersiden af de næste sving aflejres materialet igen. På den måde får vandløbet et slynget forløb gennem ådalen.

Et vandløb som slynger sig meget kan være 30-40 procent længere, end hvis det havde et lige forløb. Vandløbet har stor vanddybde i svingene, og det tungeste materiale fra afgravningen i svingene aflejres i vandløbet mellem svingene. Derved dannes nogle lavvandede områder med sten- og grusbund, kaldet stryg. I strygene lægger laks og ørreder deres æg.

Danske vandløb er fra naturens side meget produktive med en kraftig og varieret plantevækst. De mange planter og vandløbets varierede forløb giver levesteder for en masse dyr - især fisk og insekter.

Ørreder og ål er de mest almindelige fisk i små bække og åer. Efterhånden som vandløbene vokser sig større, strømmer vandet langsommere. Her har fisk som gedder, aborrer og skaller fine levevilkår.

